

Nyheter och tips till FUB-rörelsen

Låt er inspireras av FUB Kungälv!

[Klicka här och läs FUB Kungälvs fina medlemstidning!](#)

Låt er inspireras – både av vad de gör i föreningen och av själva medlemstidningen.

- Med tidningen skickar vi även med [Aktivitetskalender](#) där vi samlat både aktiviteter som vi gör och som andra gör, berättar Gunnel Trygg.

www.fub.se och www.fub.se/klippan

Kom ihåg att kolla nyheterna på FUB:s och Klippans webbplatser. Där berättar vi om vad FUB och Klippan gör och tycker. Några av höstens rubriker:

[Assistans är frihet! Rädda LSS! - debattartikel](#)

[Sexuella övergrepp anmäls inte](#)

[Klippan på nordiskt möte](#)

[Ny standard för kvalitet i LSS-verksamhet](#)

Unik nummer 6

Vi upprepar: Unik nummer 6 kommer lite senare än vanligt i år i mellandagarna.

Nytt namn!

Påminnelse: Riks-Klippan byter namn den 22 oktober 2017 till Inre Ringen Sverige.

DECEMBER 2016

Hej alla!

Denna gång kommer nyhetsbrevet lite tidigare eftersom jag ska vara ledig.

Kanske ska ni också vara lediga från FUB-uppdrag. Ta fram nyhetsbrevet igen efter jul om ni inte hinner titta på det nu.

Vi satsar nu alla inför LSS-arbetet under 2017 och vi tror att ni vill vara med. Därför återkommer "LSS-delen" i varje nyhetsbrev under 2017. Där delar vi nyheter och tips - använd dem när det passar er.

FUB:s interna nyhetsbrev skickas till lokalföreningars och länsförbunds förtroendevalda. Berätta vidare om det som står här på möten, i medlemsblad eller på er webbplats.

Varma hälsningar

Victoria

Victoria Sjöström
kommunikatör, Riksförbundet FUB

victoria.sjostrom@fub.se

08-508 866 38

FUB:s projektledare utbildar LSS baspersonal i Uppsala kommun

Vad är delaktighet? Vad behövs för att utveckla brukarmedverkan och brukarinflytande inom LSS-verksamheter?

FUB/ALA:s Arvsfondsprojekt *Med delaktighet i sikte* arbetade för att främja större delaktighet för personer med utvecklingsstörning.

Under projektets arbete insåg vi att flera aktörer behöver hitta fungerande vägar för att säkerställa att personer med utvecklingsstörning få stödet som behövs för att uppnå delaktighet och självbestämmande på riktigt. Det handlar om personal, chefer, verksamhetsledning och politiker.

I slutet av november fick vi möjlighet att hålla en utbildningsdag för baspersonal inom Uppsala kommuns LSS-verksamheter, med föreläsningar och workshop på temat ”Vägar till delaktighet.”

Föreläsningen och workshopen utgår från Harry Shiers ”Pathways to Participation”. Det är en modell som beskriver delaktighet som en process på fem nivåer. Den första nivån är ”Att bli lyssnad på” och den översta nivån är att ”Att delta i beslut och ta ansvar”.

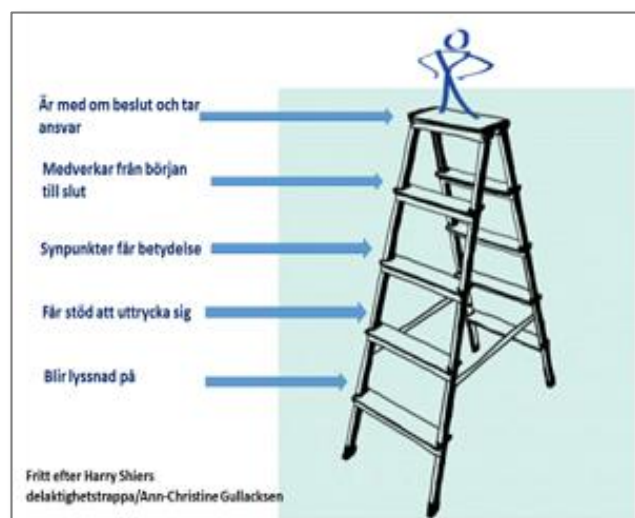
Med hjälp av modellen kunde vi analysera och identifiera viktiga faktorer för att utveckla möjligheterna till delaktighet. Hur gör personal för att lyssna? Vad behövs för att personalen ska ha möjlighet att lyssna? Finns det ett tydligt formulerat mål för verksamheten att lyssna, är det tydligt för personalen att det ingår i deras arbetsuppgifter?

Samma frågeställningar kan ställas när det gäller att ge stöd för att uttrycka sig, ta synpunkter på allvar, ge möjlighet att delta i beslutsprocesser och att vara delaktiga i beslut och ansvarstagande.

Modellen kan användas för att analysera både den enskildes delaktighet och när det gäller delaktighet i gemensamma angelägenheter. Den är användbar för personal, chefer, beslutsfattare och andra som har inflytande på vardagslivet för personer med utvecklingsstörning.

”Vi har inga färdiga svar att ge. Vi vill sätta igång processer där ni tillsammans kan finna vägar till ökad delaktighet.”

- Projektledarna Hans Nilsson & Malin Holmén

Tips från riksförbundet!

Hans och Malin kan anlitas för temadagar och utbildningar om brukardelaktighet och inflytande. Varje tillfälle skraddarsys för den aktuella verksamheten – t.ex. en lokalförening, länsförbund, LSS baspersonal med mera. För mer information kontakta gärna Hans Nilsson på: hans.g.nilsson@me.com

Anpassad IT-projektet på Livsmedelsverkets temadag

För femte året i rad ordnade Livsmedelsverket en temadag för sitt nätverk *Mat, måltider och intellektuell funktionsnedsättning*.

I år var FUB/ALA:s Arvsfondsprojekt, Anpassad IT, inbjuden för att berätta om hur projektets utbildning på Mora Folkhögskolan arbetar med kognitivt stöd och tydliggörande pedagogik kring temat "Hälsa och Mat".

Dagen innehöll flera intressanta presentationer:

- Hälsosamma matvanor – material anpassat för personer med nedsatt kognitiv förmåga.
- Behov av hälsofrämjande insatser för unga vuxna med utvecklingsstörning - hur kommer vi vidare?
- Matglad helt enkelt! Nytt sätt att instruera matlagning för de som inte läser eller hör.

[Klicka här för mer information om nätverket och informationsmaterial från temadagarna.](#)

Äldrekonferens 2016

Följer du FUB:s Facebooksida? Där finns ett [album med foton och rapporter från äldrekonferensen den 23 november 2016](#).

Ett fint minne från äldrekonferensen var Janne Pettersson från Riks-Klippans styrelse som med mycket humor och värme talade under rubriken "Livet efter guldklockan".

Slutkonferens för projektet Anpassad IT

Projektet "Anpassad IT - vägen till digital delaktighet" visar och berättar den 26 januari 2017 i Stockholm. Det handlar om vad som behövs för att öka den digitala delaktigheten för personer med måttlig utvecklingsstörning.

[Anmälan - klicka här](#) Begränsat antal platser, först till kvarn!

Mer information: [Slutkonferens för "Projektet Anpassad IT - vägen till digital delaktighet"](#). Under bilagor finns inbjudan och program.

Svarsguide för att bemöta kritik

Hur ska vi bete oss när vi får kritik? För ett par år sedan gjorde vi den här svarsguiden, särskilt med tanke på sociala medier som exempelvis Facebook. Men den kan vara bra i andra sammanhang.

[Svarsguide för Klippan och FUB – klicka här för att läsa den som pdf!](#)

1956-klubben

Påminnelse! Nu har ni som lokalförening chans att tjäna extra pengar genom att värva företag som går med i FUBs 1956 Klubben. Det kan till exempel vara er mataffär, lokala pizzeria eller de som kör bussen där ni bor. För 1 956 kr/år får företaget en pin, diplom och sin logga på vår webbplats och i Unik.

För varje företag som lokalföreningen värvar får föreningen 800 kr. Detta eftersom administrativa kostnader måste täckas. Det finns ingen gräns för hur många företag varje förening får värva.

Läs mer på www.fub.se/1956-klubben! Hör av er till Pia Sandberg om ni har några frågor: pia.sandberg@fub.se eller 08-50 88 66 41. Lycka till!

Vad händer?

Kolla här:

FUB omtalade eller citerade i media: www.fub.se/fub-i-media

Insändare, debattartiklar, bloggar: www.fub.se/debatt-om-fubs-fragor

FUB:s frågor i media: www.fub.se/fubs-fragor-i-media

Lägg gärna www.fub.se/om-fub/aktuellt som favorit i din webbläsare – i vänstermenyn på den sidan når du alla tre ovanstående och dessutom sidan med de senaste nyhetsbrev från förbundskansliet, www.fub.se/nyhetsbrev.

Ett samhälle, en värld, där personer med utvecklingsstörning kan leva sitt liv som alla andra.

Information från förbundskansliets arbetsgrupp om LSS
Eva Borgström, samordnare
Tel: 08-508 866 31, e-post: eva.borgstrom@fub.se

I den här LSS-delen av nyhetsbrevet vill vi informera om arbetet med LSS-utredningen, och även ge underlag och tips för intressepolitiskt påverkansarbete i lokalföreningar och länsförbund. Denna gång handlar det särskilt om **samverkan** – som kommunen faktiskt ska göra enligt LSS.

Läs också i Unik om arbetet för LSS – det finns har något i varje nummer! I Unik nr 6/2016 skriver FUB:s förbundsjurist Jesper Symreng om de direktiv, som regeringens särskilda utredare Désirée Pethrus (KD) har att förhålla sig till.

Fem temakonferenser om LSS - den första i Stockholm

Nu är programmet färdigt för temadagen om LSS i Stockholm – välkommen med din anmälan! Det blir fyra LSS-dagar till under 2017 på andra platser i landet. Syftet är dels att informera medlemmarna om den pågående översynen av LSS och assistansersättningen, dels att inhämta erfarenheter och underlag från medlemmarna att vidarebefordra till utredarna. Konferenserna genomförs tillsammans med de aktuella länsförbunden.

Programmet för LSS-dagen i Stockholm den 28 januari finns under Bilagor i [kalenderhändelsen LSS-dag i Stockholm – klicka här](#). Anmälan till Lena Håkansson, 08-546 404 56 eller lena.hakansson.fub@telia.com.

Övriga LSS-dagar i landet:

[11 mars: Skövde](#)

[2 september: Umeå](#)

[7 oktober: Östersund](#)

[25 november: Malmö](#)

LSS-frågorna i media - våra berättelser

Vill någon i er förening berätta om hur LSS fungerar eller inte fungerar?

För att vi ska kunna sätta tryck på LSS-frågan behöver vi få ut vårt budskap i media. Och för att det ska bli levande för journalister och läsare/tittare/lyssnare behöver vi berättelserna – vanliga människor som berättar om sin vardag med LSS.

Vi behöver få med både det positiva och negativa. Alltså berätta vad insatsen möjliggör, men även vad det innebär för den som inte får behålla insatsen. Att Kalle får ledsagning till scoutmötet, men inte Lisa som också är med i scouterna och går i samma gymnasiesärskoleklass som Kalle, till exempel.

Det går att vara anonym om man medverkar i media. Det kan också komma möten och samtal i andra sammanhang då detta behövs.

Intresserade kan gärna höra av sig till FUB:s kommunikator Victoria Sjöström, victoria.sjostrom@fub.se. Hjälp oss att sprida denna efterlysning!

Lokalpress

Eller... så använder ni era berättelser i era egna kontakter med lokala medier. Genom lokalpressen finns stora möjligheter att ta upp dessa viktiga frågor. Vi kommer återkomma med tips om hur lokalföreningarna kan kontakta lokala media, som exempelvis hur man kan komplettera den personliga berättelsen med fakta om LSS och uttalanden från FUB.

Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen

Det är skillnad på samråd (att exempelvis på information i ett funktionshinderråd) och samverkan. Lär er mer om detta i detta material från EU. Där finns bra definitioner och även annat nyttigt om samverkan. Använd den gärna när ni har kontakter med kommuner. Information om koden finns hos MUCF:

[Koden - ett verktyg för inflytande](#)

Europarådet har tillsammans med civila samhället tagit fram ett verktyg för inflytande: Koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen.

Koden är ett verktyg och en slags checklista för att stimulera till organisationers medverkan i offentliga beslutsprocesser. Syftet med koden är att underlätta samverkan och att bidra till att skapa en bra miljö för organisationer i Europarådets medlemsländer och i Vitryssland.

[Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen – ladda ner som pdf-dokument eller beställ.](#)

Harald Strands LSS-skola om samverkan

Enligt LSS har intresseorganisationer som exempelvis FUB-föreningar rätt att samverka med kommunen. Harald Strand, ordförande för FUB Stockholms län, förklarar mer i LSS-skolan:

"Att det är okänt inom de flesta kommuner framgår av de svar organisationerna får när de kräver riktig samverkan om kommunens LSS-verksamheter, "Vi har Kommunala Funktionshinderrådet"."

Men nöj er inte med det svaret, FUB:are! Samverkan är bra för alla.

"Det var knappast lagstiftarnas mening att vi skall slåss om vad LSS innebär" som Harald skriver.

[LSS-skolan Lektion 18: Samverkan i LSS](#)

Framgångsfaktorer för god samverkan med kommunen

Kennerth Björn, FUB Växjö, vilka är dina bästa tips för god samverkan mellan FUB-föreningen och kommunen?

– Till att börja med måste man *veta vad man vill*. Sätt upp mål för vad ni vill uppnå, säger Kennerth och berättar om hur FUB Växjö arbetat intressepolitiskt för att få bra kultur- och fritidsutbud i kommunen, utan att FUB-föreningen ska behöva genomföra det. Vi vill att de som är bra på olika saker ska göra det och ta med personer med funktionsnedsättning i sin verksamhet. Därför

har vi sett till att befintligt föreningsliv (idrottsklubbar, kulturföreningar, studieförbund osv) får ekonomiska förutsättningar. Kommunens föreningsbidrag ger extra stimulans till dem som vänder sig till personer med funktionsnedsättning. Nu är det 25-30 föreningar som genomför aktiviteter. Visst kan man försöka få en massa pengar för att driva i egen regi men då tycker jag vi bränner våra skepp. Driv istället den intressepolitiska frågan om hur kommunen lever upp till sin skyldighet enligt LSS; kultur och fritid ska ingå i omvårdnaden enligt LSS. Vi lär kommunen att följa lagstiftningen, och visar på att kommunen tjänar i längden på att människor mår bra och är aktiva på fritiden.

– Det tar tid, såklart. Vi har kommit långt, men så har vi hållit på i många år också, säger Kennerth.

– För att få framgång behöver man framför allt *veta vem det är som bestämmer*. I praktiken är det oftast högsta tjänstemannen inom omsorgen/funktionshinder. Hitta den personen och bygg upp ett förtroende. Jag har nästan dagliga kontakter med omsorgschefen på telefon och mejl och vet att jag kan nå honom när han sitter på tåget på väg hem eller in till jobbet.

– Se till att **vara pålästa själva** så att ni kan erbjuda er kunskap och kompetens inom lagstiftning och funktionshinderfrågor. Börja gärna med [Harald Strands LSS-skola](#). Finns förtroendet kan ni få vara med i arbetsgrupper där kommunen kanske normalt jobbar själva. (Glöm inte att har politikerna betalt så ska vi ha samma pengar som dem – annars kan man aldrig få med annat än gamla pensionärer, och kanske handlar arbetsgruppen om ett ungdomskortids? Så se till att få samma arvode som politikerna.)

– **Visa politikerna hur de kan spara pengar**. Ett exempel: Regeringen gick i våras ut med utbildningspengar till kommunerna, att använda bland annat till personal inom LSS. Många kommuner missade att ens ansöka om pengarna, men där kunde FUB påverka genom att berätta om pengarna och också ge förslag på vad pengarna kan användas till.

– Kommunen gör också många **policies, vägledningar och riktlinjer**. Där måste vi se till att vi får med våra frågor. Ett exempel som har just med samverkan att göra: Privata utförare har enligt lagen ingen skyldighet att samverka, utan det har bara kommunen. Då måste man få in det i avtalen kommunen skriver med utförare. Vi såg till att det finns med i [förfrågningsunderlaget](#). En annan sak som bör finnas med i förfrågningsunderlaget är att det ska finnas wifi i gruppboende. Ytterligare ett exempel är fönsterputsning som ingen boende ska behöva betala för, det ingår i omvårdnaden enligt LSS.

– I samverkan med kommunen ska vi **tänka långsiktigt och ha framförhållning**. Ett exempel där det blir tydligt är [bostadsförsörjning](#). Vi har sett till att det alltid finns minst tre byggklara tomter (ej överklagningsbara) så att det går att sätta spaden i jorden direkt efter beslut. Var med i projektgruppen när det ska byggas nytt. Vi tog fram några parhusmoduler i en arbetsgrupp ihop med omsorgen.

– I **Klippan-sektionen** kan våra medlemmar med utvecklingsstörning ta upp problem och bestämma tillsammans vad de ska göra åt det. Handledarna får hjälpa till. Klippan ställer politikerna mot väggen, följer upp vad de lovat inför valen. Några i Klippan besöker fullmäktige ibland och ställer frågor på allmänhetens frågestund, andra skriver och vill ha besked.

Kennerths sista tips handlar om att känna folk och sammanhang:

– Jag ränner i verksamheterna så mycket jag kan. Man får höra ett och annat!

Stärk LSS - Stärk oss! Om LSS på FUB:s webbplats

På www.fub.se/LSS och undersidorna (se i vänstermenyn) samlar vi vad FUB och Klippan tycker om LSS och vad vi gör för att stärka LSS.

Det kommer att bli fler sidor och mer information allteftersom LSS-dagarna genomförs, arbetet fortsätter i de olika arbetsgrupperna och kontakterna med LSS-utredningen utvecklas.

Så lägg in www.fub.se/LSS som en favorit och återkom för att få veta vad som händer!

Rädda LSS-manifestationen 3 december

Manifestationer på 24 platser i landet, många människor och minst 15 organisationer! Medier uppmärksammade också manifestationerna: i Facebookgruppen ”[Assistans är frihet! Rädda LSS!](#)” finns en del av länkar till reportage. [Läs också på FUB:s webbplats, och se bilder.](#)

Hälsning från kansliet/kanslichefen

Tack för ett spännande 2016!

FUB året 2016 börjar närma sig sitt slut och även detta år har varit ett händelserikt år. I början och under våren var det mycket fokus på stämman. Det blev en turbulent och orolig stämma men som ändå avslutades på ett bra sätt. Den konstruktiva kritiken som kom fram var en bättre information och kommunikation ut i rörelsen samt ett större fokus på LSS. Detta är kritik som vi har tagit till oss och vill förbättra.

Efter en välbehövliga och avkopplande semester för alla fanns det mer kraft och energi att ta tag i FUB:s absolut viktigaste fråga – LSS utredningen.

När jag nu blickar tillbaka ser jag med glädje att hela hösten har varit mycket konstruktiv och fylld med energi vilket var min önskan vid förra årets slut. En kraftsamling från kansliet och FS har gjorts där fokus har legat på LSS utredning och LSS direktiven.

Planeringen för nästa år är klar och det kommer bli ett fantastiskt 2017. Det finns så mycket konstruktiva och framåtriktat arbete i planeringen för kommande år. FUB kommer att synas mer i media, vi kommer hålla konferenser runt om i landet och temat är såklart LSS samt att vi ska fortsätta ge stöd till FUBs läns- och lokalföreningar.

Vill även passa på att tacka alla som kom och deltog på manifestationen den 3 december. Det var en fantastisk uppslutning med många demonstrationer runt om i Sverige. Jättekul med så många aktiva och engagerade FUB föreningar. Jag ser så mycket förmågor och mycket kraft inom FUB och har en stark tro till att vi kan fortsätta åstadkomma mycket gott tillsammans inom hela FUB.

Med dessa rader vill jag tacka er alla för ett mycket givande år och önska en riktigt god jul och ett gott nytt år!

Maria Sundström, kanslichef, Riksförbundet FUBs kansli
08-508 866 48, maria.sundstrom@fub.se